

*Beni
Türk bekimlerine
emanet ediniz.
M. Kemal Atatürk*

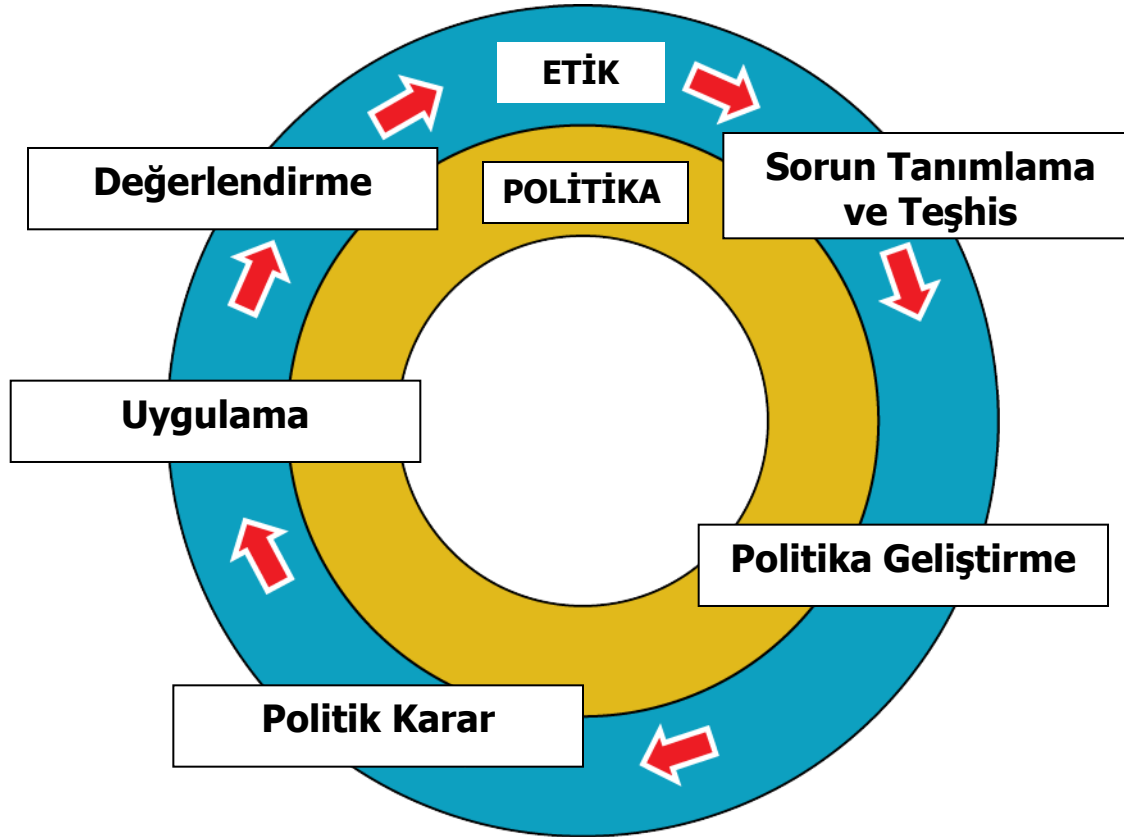
AŞILAMADA BULUNDUĞUMUZ NOKTA VE SON YILLARDA GERÇEKLEŞTİRİLEN GELİŞMELER

Prof. Dr. Recep AKDAĞ
T.C. Sağlık Bakanı

3. Ulusal Aşı Sempozyumu
30 Eylül 2009/ANKARA

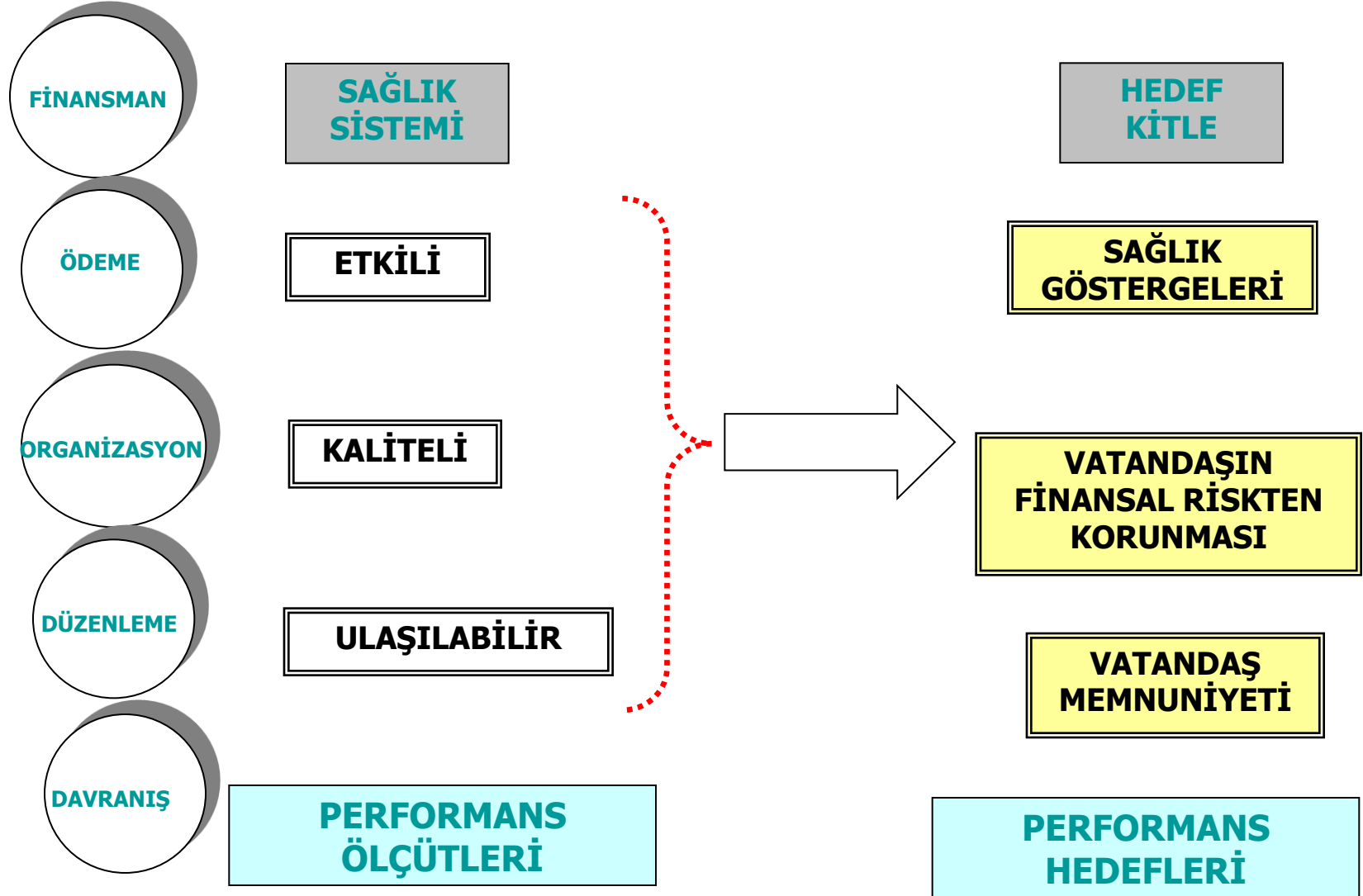

Sağlıkta Politika Çemberi*

* Marc J. Roberts ve ark.

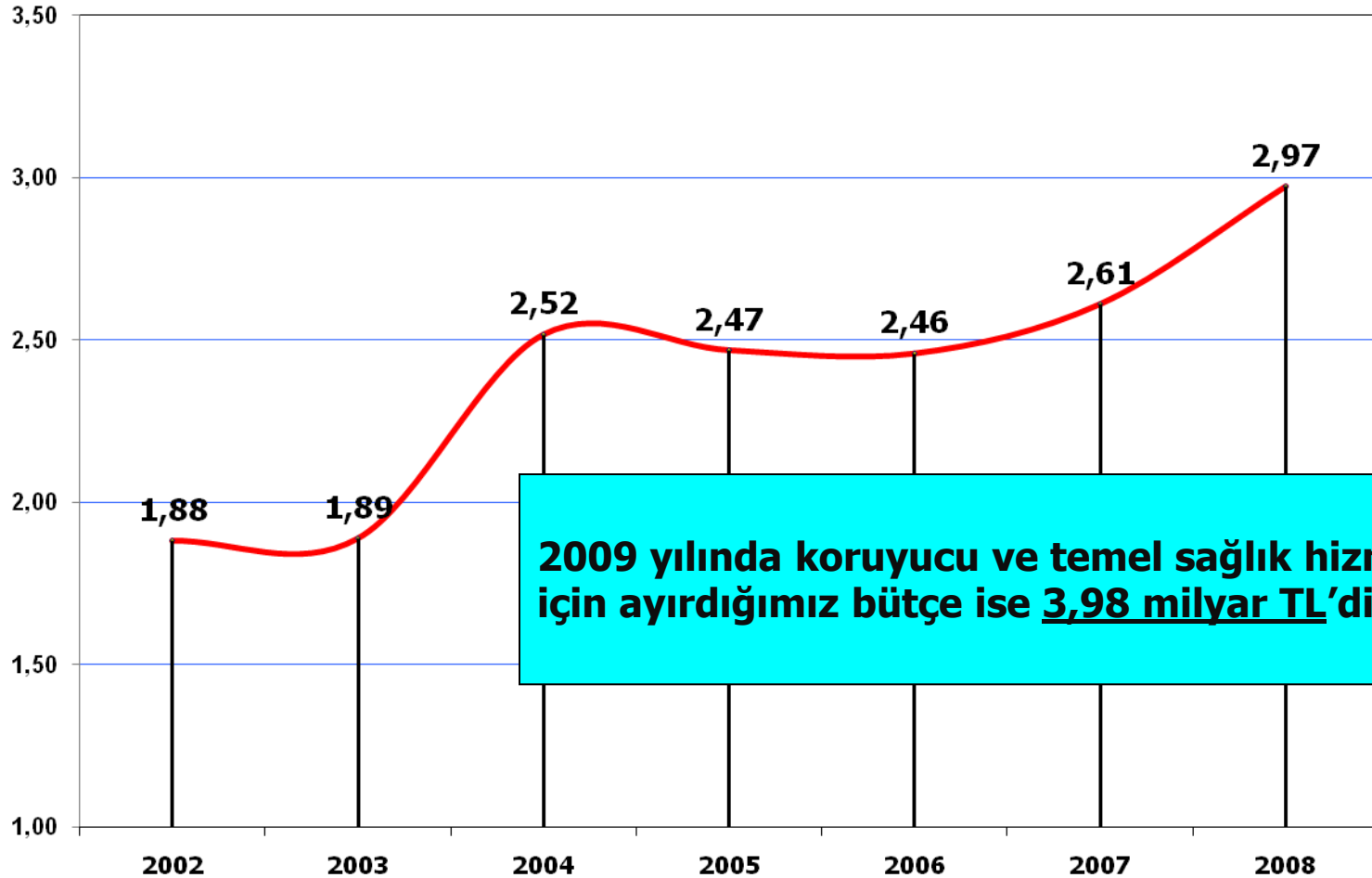
Sağlıkta Dönüşüm İçin Kontrol Düğmeleri*

Performans Kriteri

2008 Fiyatları İle Koruyucu ve Temel Sağlık Hizmetleri İçin Ayrılan Bütçe (milyar TL)

2009 yılında koruyucu ve temel sağlık hizmetleri için ayırdığımız bütçe ise 3,98 milyar TL'dir.

Performans Kriteri

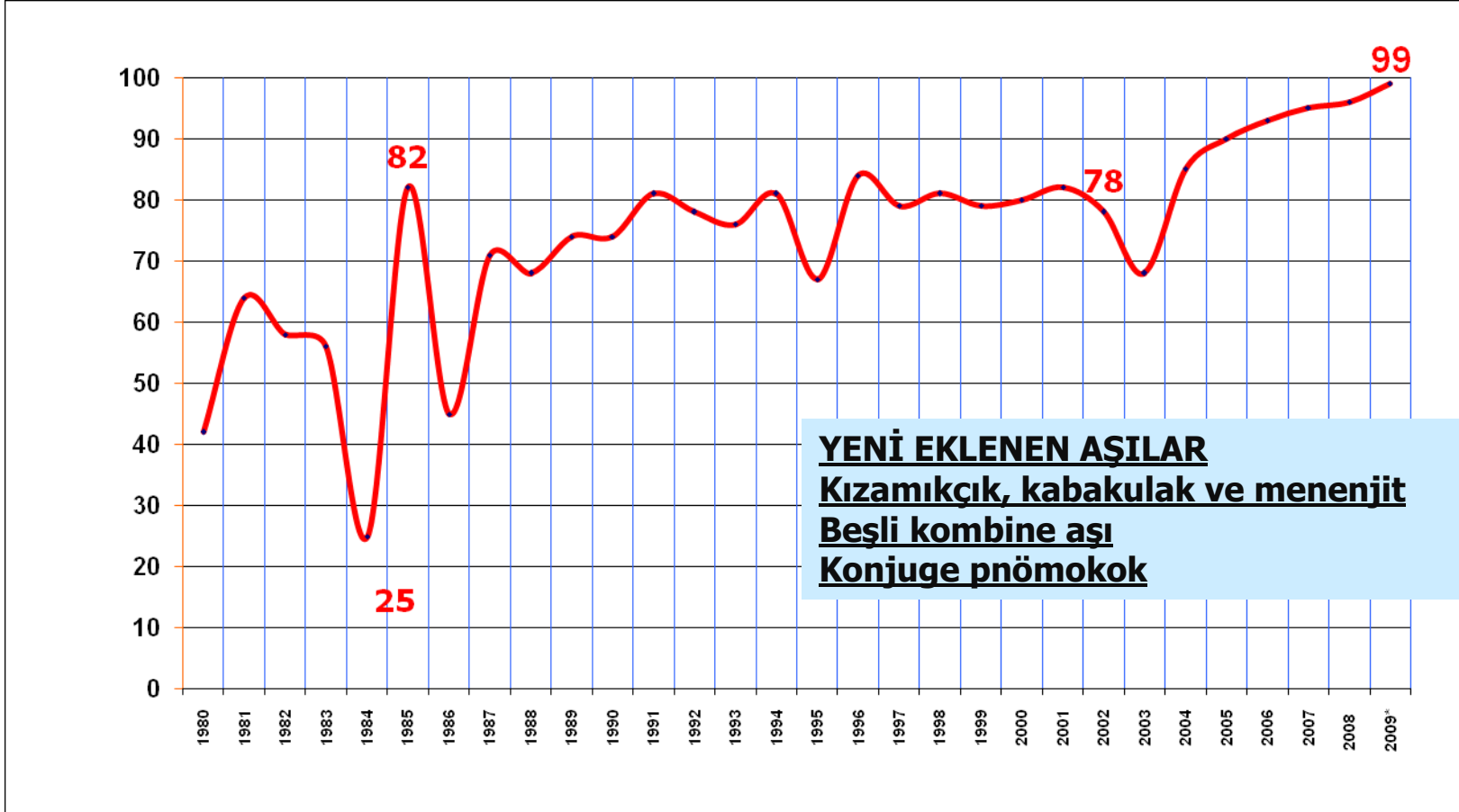
Sağlık Hizmetlerine Erişim ve Hizmet Kalitesinde artış

- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları yurdun her tarafında, birinci basamak sağlık kuruluşlarından herhangi bir sosyal güvenlik belgesi istenmeksizin koruyucu ve temel sağlık hizmeti alabilmektedir.
- Kamu Sağlık Kuruluşlarında Tek Çatı Dönemi-Hastane ve Hekim Seçme özgürlüğü
- Sağlık Hizmet Kalitesinde artış
- Genel Sağlık Sigortası

Performans Kriteri

Aşılama Oranları (%)

1980

22 yıl

2002

6,5 yıl

2009*

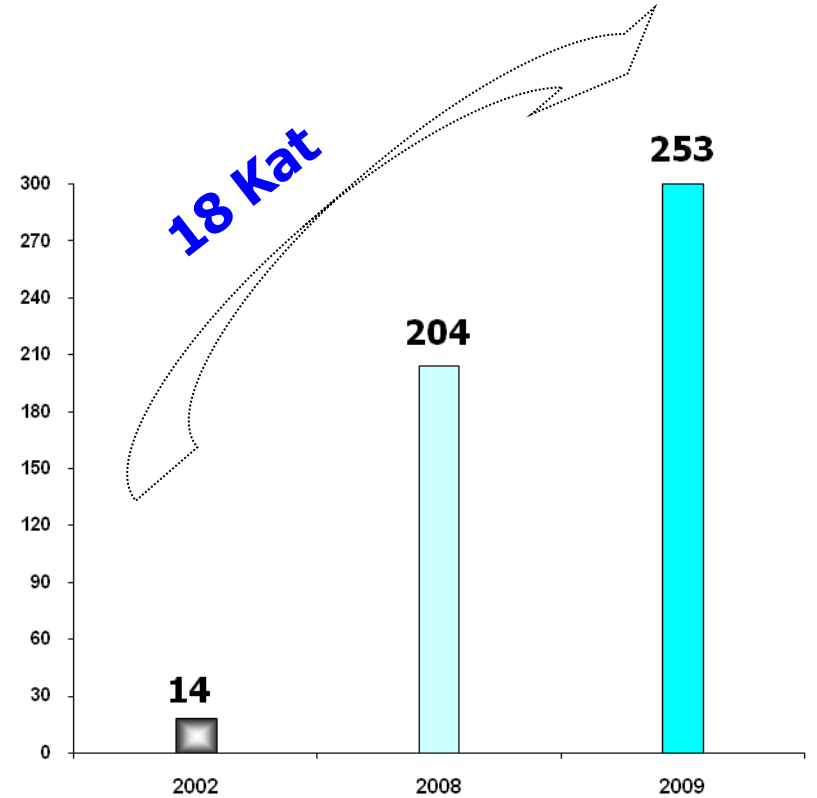

Performans Kriteri

**DSÖ 2008 Raporuna Göre
Ülkelerin Aşılama Oranları (%)**

Aşılama İçin Ayrılan Kaynak (milyon TL)

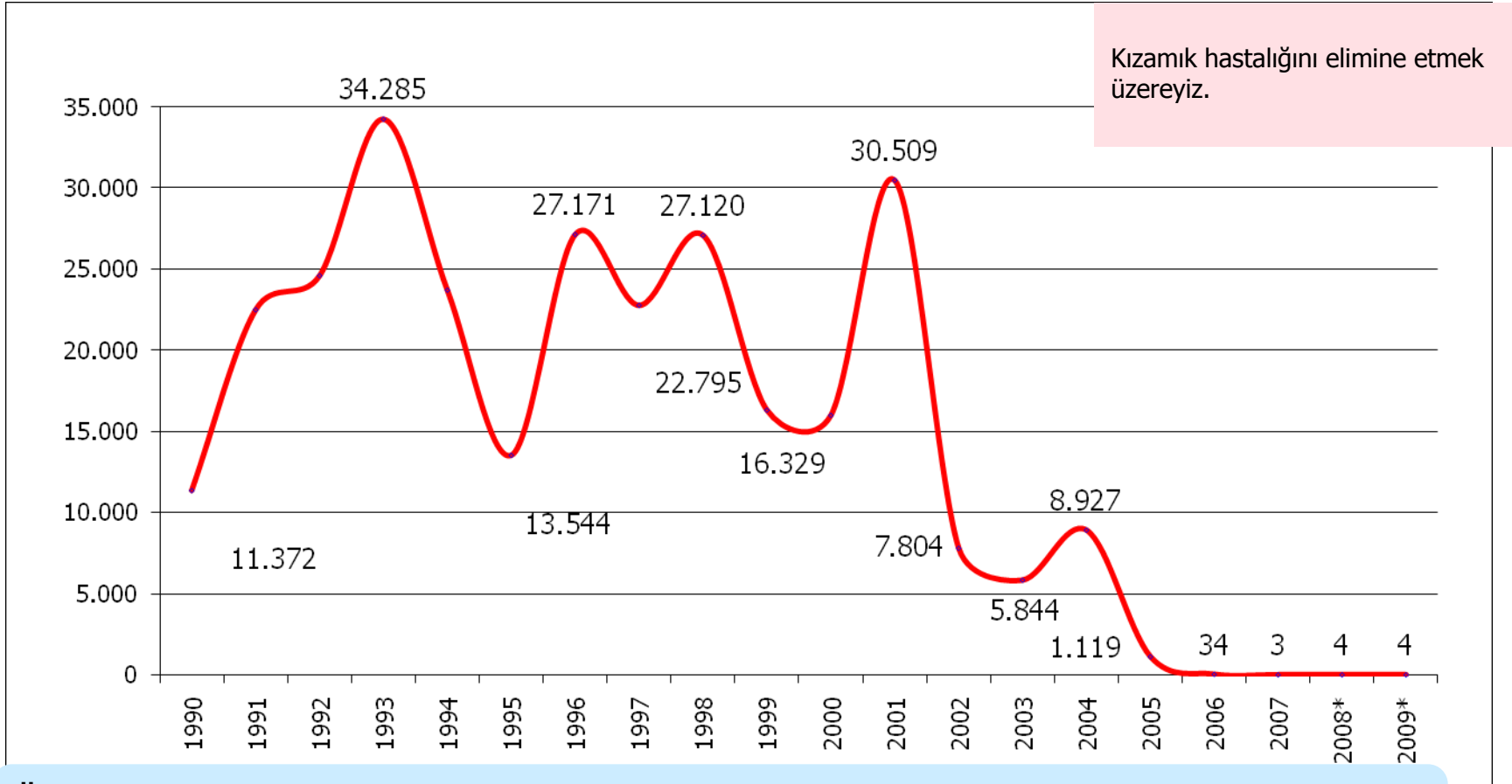
Düşük Gelir Grubu Ülkeler	68
Orta Alt Gelir Grubu Ülkeler	89
Orta Üst Gelir Grubu Ülkeler	94
Üst Gelir Grubu Ülkeler	96
Türkiye	96

Sağlık Göstergeleri

Kızamık Vaka Sayısı

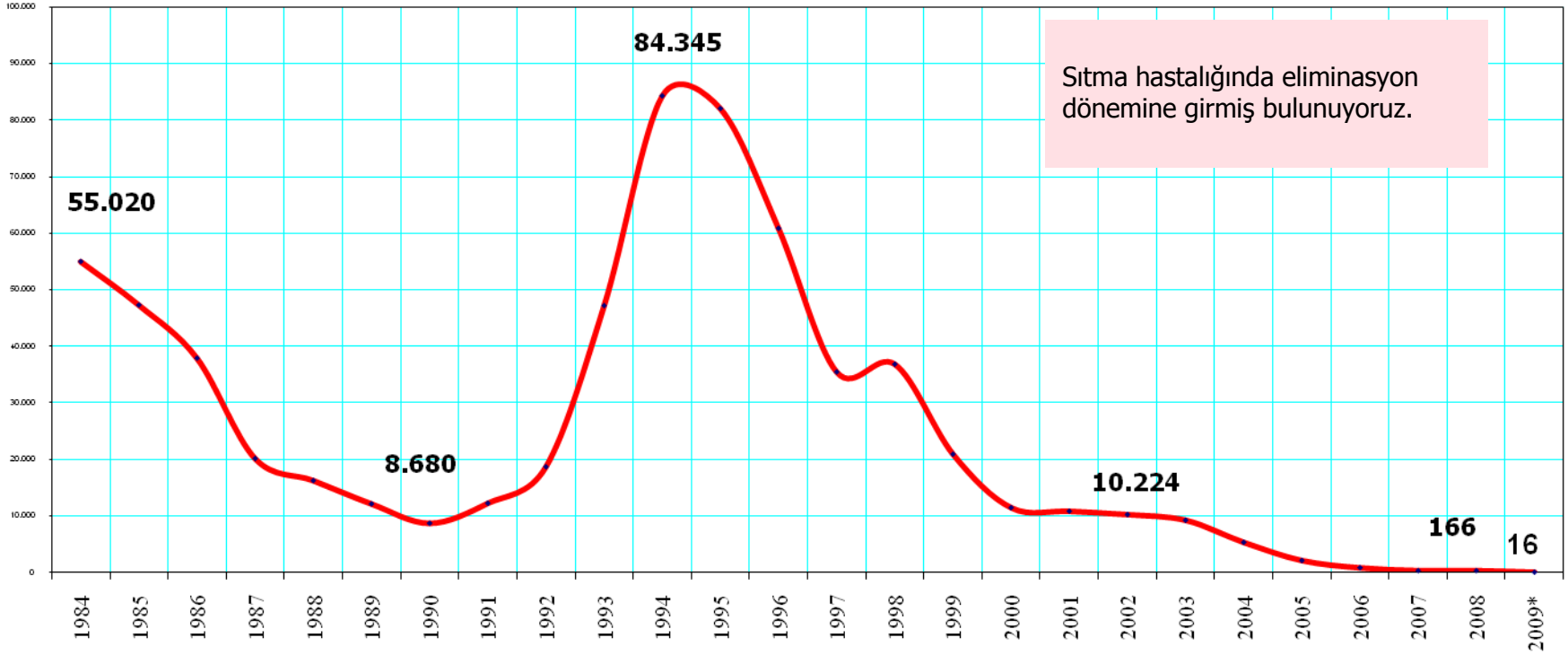

Ülkemizde geçtiğimiz on yıllarda kızamık birkaç yılda bir salgın yapma özelliğindedi. **2008 ve 2009 yılında bildirilen yerli kızamık vakası yoktur.**

Sağlık Göstergeleri

Sıtma Vaka Sayısı

1984

18 yıl

2002

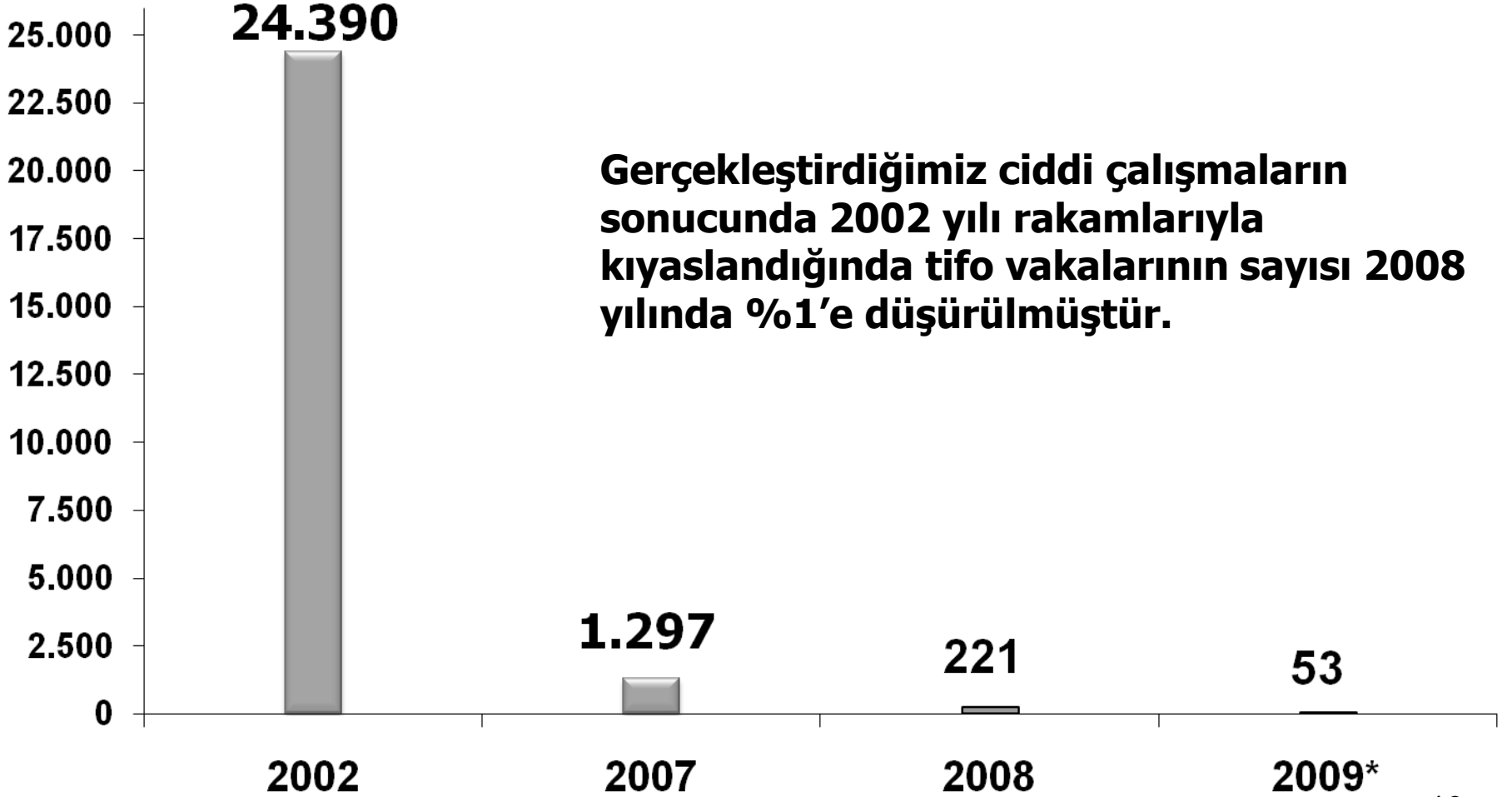
7 yıl

2009

* 2009 yılı ilk 8 ay verileri

Sağlık Göstergeleri

Tifo Vaka Sayısı

* 2009 ilk 7 ay

Sağlık Göstergeleri

Anne ve Çocuk Sağlığı

	2002	2008 (TNSA ÖN RAPOR SONUÇLARI)	2009 İlk 6 Ay	Hedef (2012)
Eğitimli Sağlık Personeli Tarafından Yaptırılan Doğum Oranı(%)	83	91,2	91,3	>97
Yenidoğan Ölüm Hızı (binde)	16,7	12,8	11,0	<7
Bebek Ölüm Hızı (bin canlı doğumda)	28,5	17,6	13,1	<12
Bebek Ölüm Hızı (Orta-üst gelir grubu ülkeler ortalaması)	**	22 (2006)		
Anne Ölüm Oranı (yüzbin canlı doğumda)	70 (1998)	19,5	18,9	<10
Anne Ölüm Oranı (Orta-üst gelir grubu ülkeler ortalaması)	**	91 (2006)		

*Kaynak: World Health Statistics 2008, DSÖ

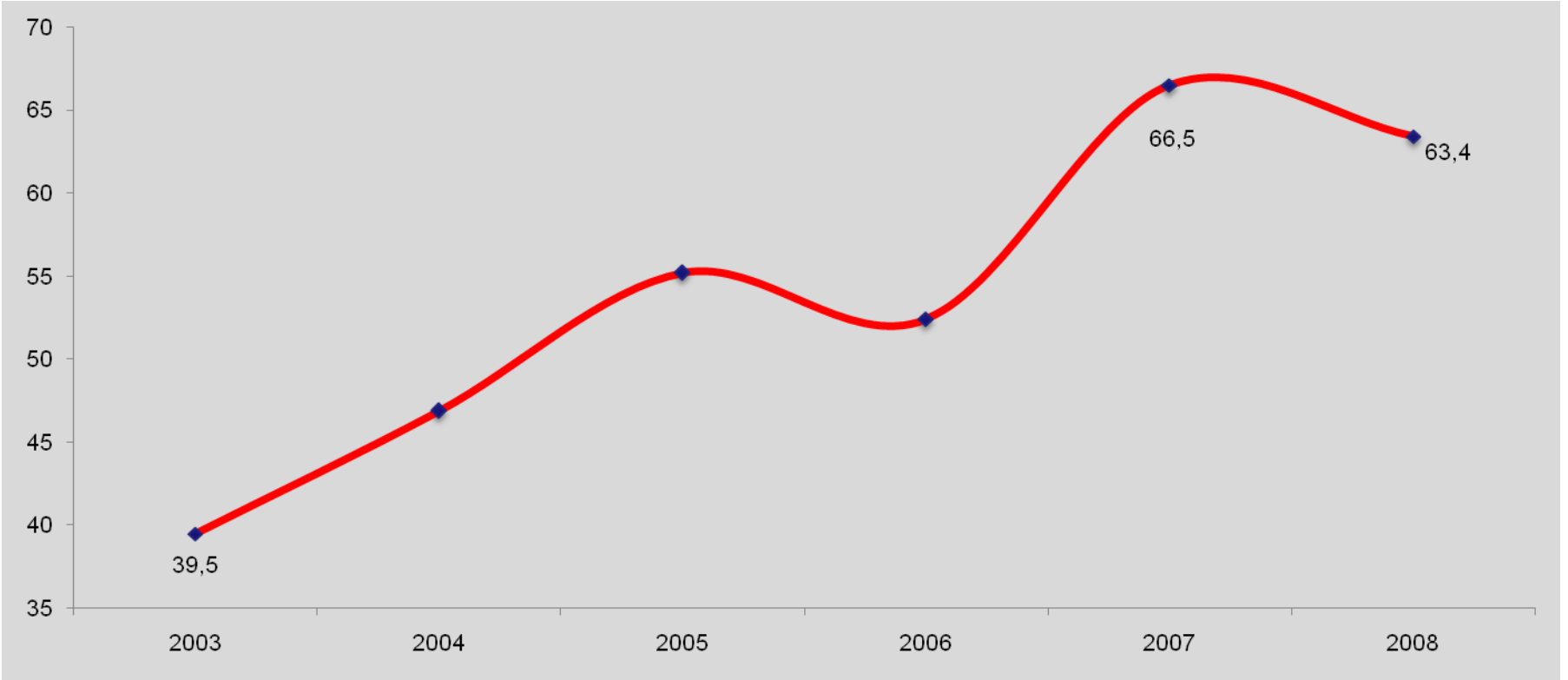
Sağlık Göstergeleri

Uyguladığımız koruyucu hekimlik programları sonucunda, gerek anne gerekse bebek ölümlerinde ülkemizde ve dünyada son yılların en iyi azalma oranlarını yakaladık.

Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet Oranları

Genel Olarak Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet Oranları (%) (TÜİK YAŞAM MEMNUNİYETİ ARAŞTIRMASI 2008)

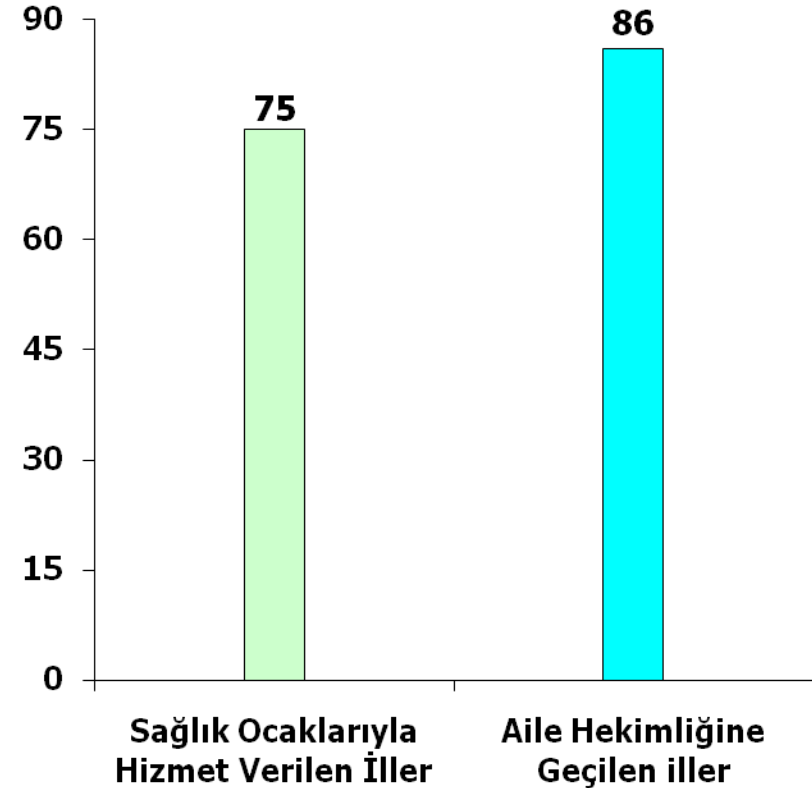
**Genel Olarak Sağlık Hizmetlerinden
Memnun Olanlar**

Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet Oranları

- ✓ Birinci basamak sağlık hizmetlerinde hasta memnuniyetini ölçmeyi amaçlayan EUROPEP anketi, hastalardan son 6 ay içerisinde en sık başvurdukları hekimleri ve muayenehanelerini, 23 sorudan oluşan bir ölçekle değerlendirmelerini istemektedir.
- ✓ EUROPEP ölçeği 16 Avrupa ülkesinde geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmış, uluslararası kabul görmüş bir ölçektir.
- ✓ Birinci basamak sağlık hizmetlerinden yararlanan 81 ilden 100 er hasta olmak üzere toplam 8100 hasta üzerinde uygulanmıştır. 23 soruya verilen cevapların ortalaması alınmıştır.

EUROPEP Ölçeği, 81 İl Memnuniyet Çalışması (Ekim 2008)

OECD Türkiye Sağlık Sistemi İncelemesi

Rapor, 14. Sayfa;

“GSS’nin hayata geçirilmesi gibi önemli sağlık sektörü reformlarının geliştirilmesi ve uygulanmasında “iyi uygulama”nın nasıl olacağını pek çok açıdan yansıtmaktadır. Ciddi finansman reformları ile birlikte hükümetin güçlü taahhüdü ve liderliği, dikkatle planlanmış hizmet sunumu reformlarıyla tamamlanmıştır. ”

OECD Türkiye Sağlık Sistemi İncelemesi

OECD Sağlık Sistemi
İncelemeleri
TÜRKİYE

Rapor, 14. Sayfa;

“Aslında diğer ülkelerin Türkiye’deki sağlık reformlarından, özellikle personel verimliliğini artırmak üzere performansa dayalı ödeme sisteminin kullanılması konusunda, öğrenebileceği pek çok şey olabilir.”

OECD Türkiye Sağlık Sistemi İncelemesi

OECD Sağlık Sistemi
İncelemeleri
TÜRKİYE

Rapor, 124. Sayfa;

“Sağlık sistemi reformu, daimi bir süreçtir. Uygulamanın bu ilk safhalarında Türkiye’nin “devasa” bir reformu etkili bir şekilde hayata geçirebilen birkaç orta gelirli ülkeden biri olduğu görülmektedir.

SDP, hem Türkiye’nin sosyal yardım sisteminde önemli bir iyileşme kaydettiğini yansıtmakta hem de aynı meselelerle mücadele etmekte olan diğer ülkelere “iyi bir uygulama” örneği teşkil etmektedir.”

GENIŐLETİLMİŐ BAĞIŞIKLAMA PROGRAMI (GBP)

Türkiye Aşı Tarihçesi

- ✧ **1930'lar: Çiçek**
- ✧ **1937: Difteri, Boğmaca**
- ✧ **1952: BCG**
- ✧ **1963: Oral Polio**
- ✧ **1968: DBT**
- ✧ **1970: Kızamık**

			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Türkiye Aşı Tarihçesi 2

- ✧ **1981: Genişletilmiş Bağışıklama Programı**
- ✧ **1985: Türkiye Aşı Kampanyası**
- ✧ **1995: Polio Ulusal Aşı Günleri**
- ✧ **1996: Kızamık Hızlandırma Kampanyası**
- ✧ **1997: Polio Mop-up**
- ✧ **1998: Hepatit-B Aşılması**
- ✧ **1998: Son Polio vakası**

Türkiye Aşı Tarihçesi 3

- ✧ **2003:** Kızamık Okul Aşı Günleri
- ✧ **2005:** Kızamık Aşı Günleri
- ✧ **2006:** Kızamıkçık ve Kabakulak aşılarının programa eklenmesi
- ✧ **2006:** Hib aşısının başlatılması
- ✧ **2007:** Pentavalan aşı (asellüler boğmaca, parenteral polio)
- ✧ **2007-2008:** İlköğretim kohortu Hepatit B ve Kızamıkçık aşılarının tamamlanması
- ✧ **2009:** Konjuge Pnömonokok Aşısının programa eklenmesi
- ✧ ...

Çocukluk Çağı Aşı Takvimi 1998- 2002

7 hastalığa karşı aşılama programı

	2. ayın sonu	3. ayın sonu	4. ayın sonu	9. ayın sonu	16-24 ay	İlkokul 1	İlkokul 5	Lise 1
BCG	I					R		
DBT (tam hücreli boğmaca)	I	II	III		R			
Oral Polio Aşısı	I	II	III		R	R		
Kızamık				I		✓		
Td						✓	✓	
TT								✓
Hepatit B		I	II	III				

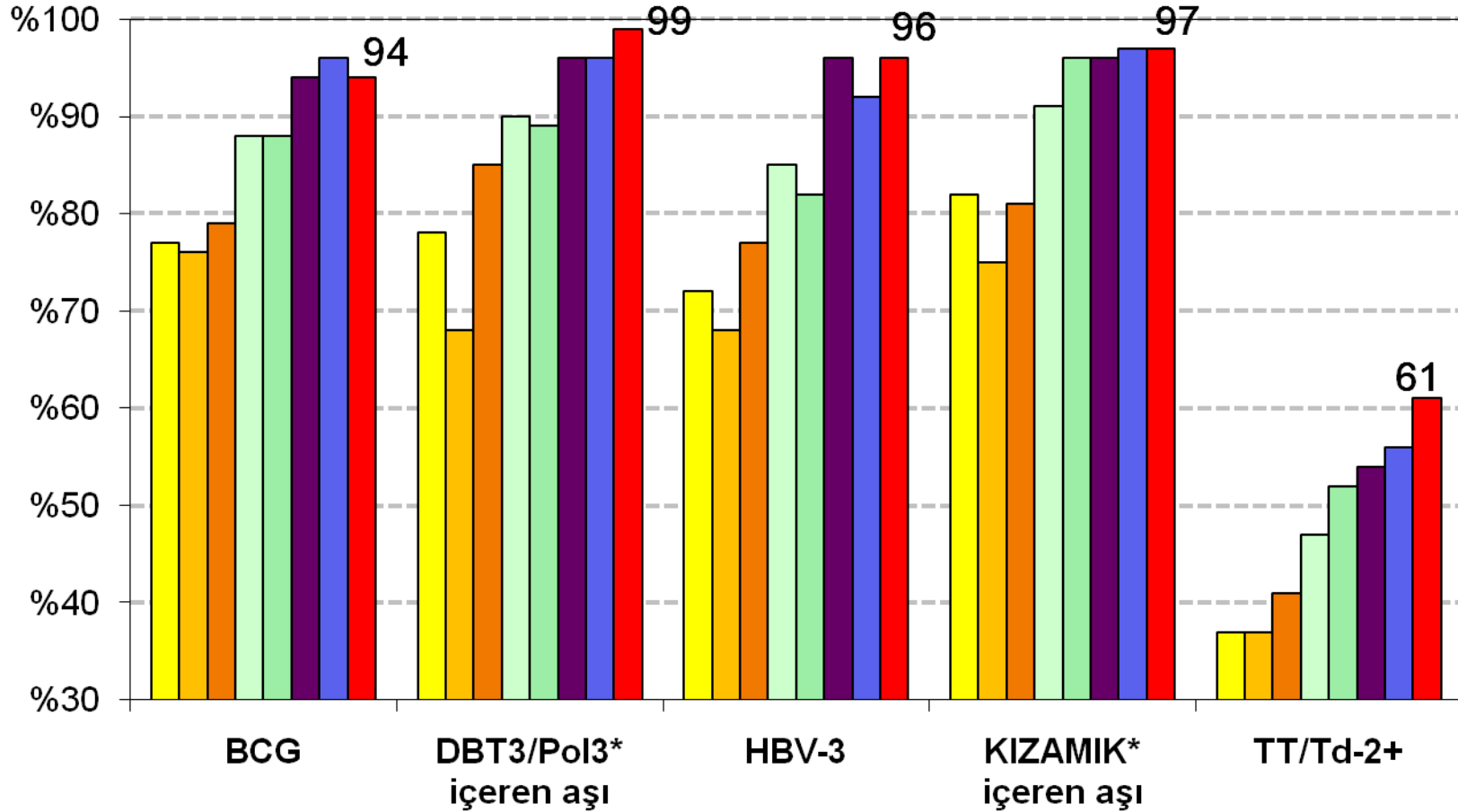
Yeni Takvimin Avantajları

- 2008 yılı başından itibaren DaBT-İPA-Hib aşıları tek enjektör içinde uygulanmaya başlanmış bu şekilde bir seferde 5 hastalığa karşı aşılamaya yapılması sağlanmıştır.
- Böylece 1 yaşına kadar 15 enjeksiyon şeklinde aşı yapılması gerekirken bu sayı 12'ye, aşı ziyareti sayısı da 7'den 6 ya düşmüştür.
- Aşılamada çoklu dozlardan tekli dozlara geçilmiştir.

Aşı Üretimi

- Ülkemizde aşı üretiminin ilk adımı olarak 2010 yılından itibaren DaBT-İPA-Hib aşısının dolumu Türkiye'de yapılacaktır.
- Diğer aşuların ülkemizde üretimine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

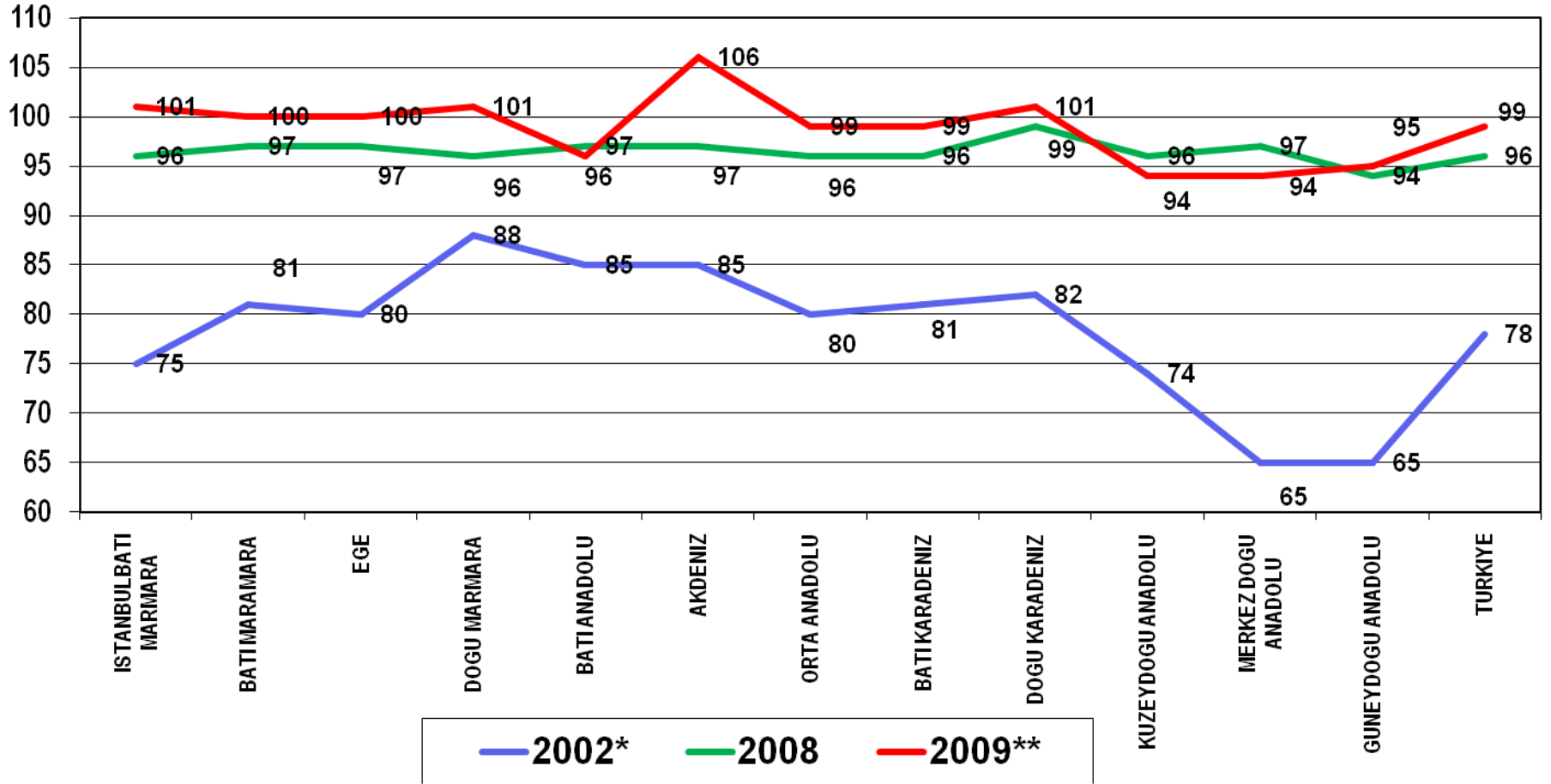
2002-2009 AŞILAMA HIZLARI

2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 ilk 7 ay

*2006 yılından itibaren Kızamık aşısı yerine KKK aşısı ve 2008 yılından itibaren DBT aşısı yerine DaBT-IPV-Hib aşısı uygulanmaya başlanmıştır.

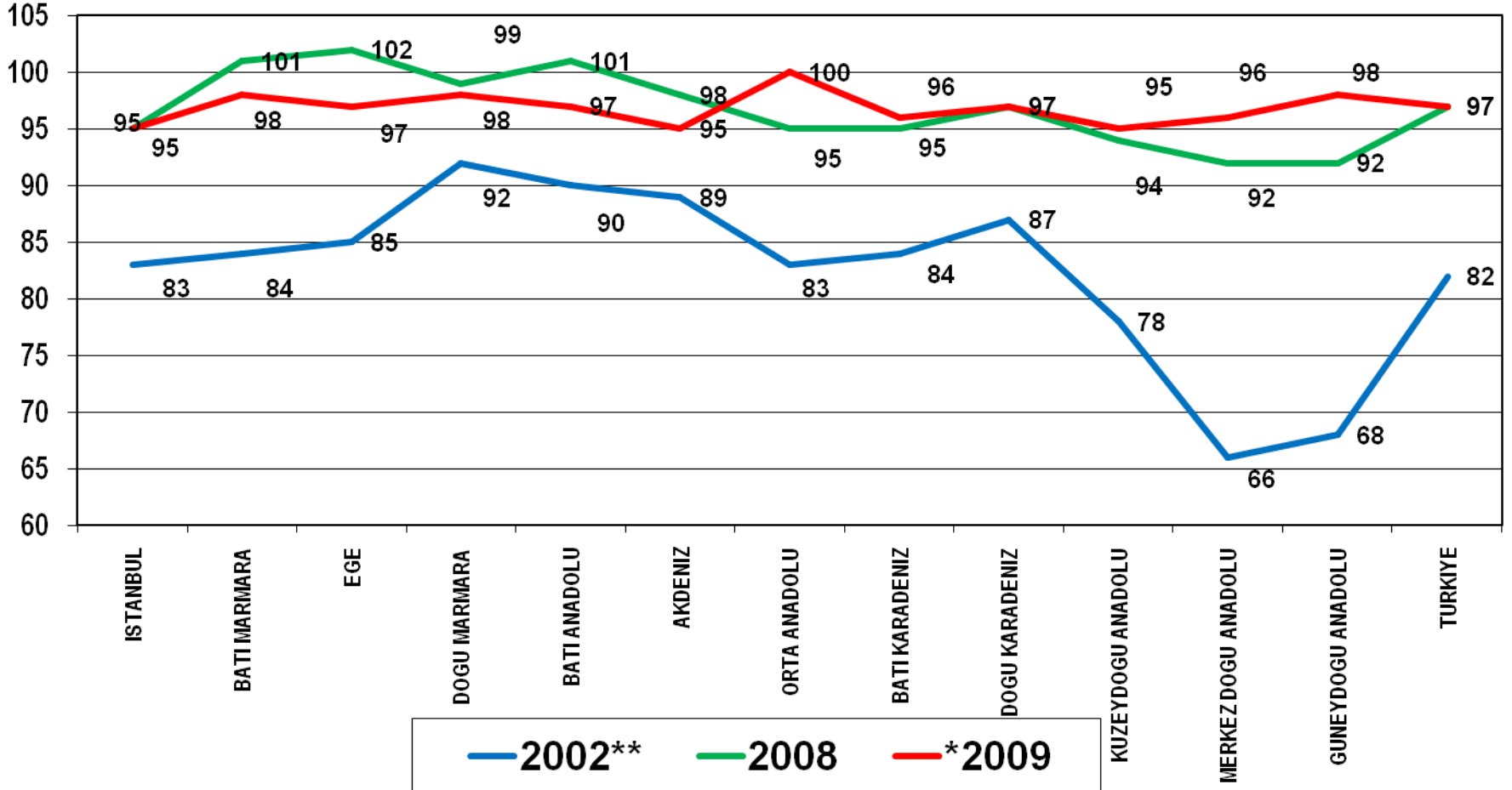
DBT-3 NUTS-12 BÖLGE SİSTEMİNE GÖRE AŞI ORANLARI 2002, 2008-2009, TÜRKİYE

* 2002'de DBT, 2008 ve 2009'da DaBT+IPA+Hib şeklinde uygulanmıştır.

** 2009 Ocak – Temmuz (7 aylık) verilerini kapsamaktadır.

KKK NUTS-12 BÖLGE SİSTEMİNE GÖRE AŞI ORANLARI 2002, 2008-2009, TÜRKİYE

*2009 Ocak – Temmuz (7 aylık) verilerini kapsamaktadır.

** 2002'de Kızamık olarak uygulanmıştır.

Değerlendirme

2002 yılında aşılama oranları %78 düzeyinde idi. Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgesinde bazı illerimizde bu oran %50'nin bile altında idi.

Bu gün aşı oranlarımız %95'in üzerine çıkmıştır. En düşük aşılama oranı olan ilimizin aşılama oranı %89'dır.

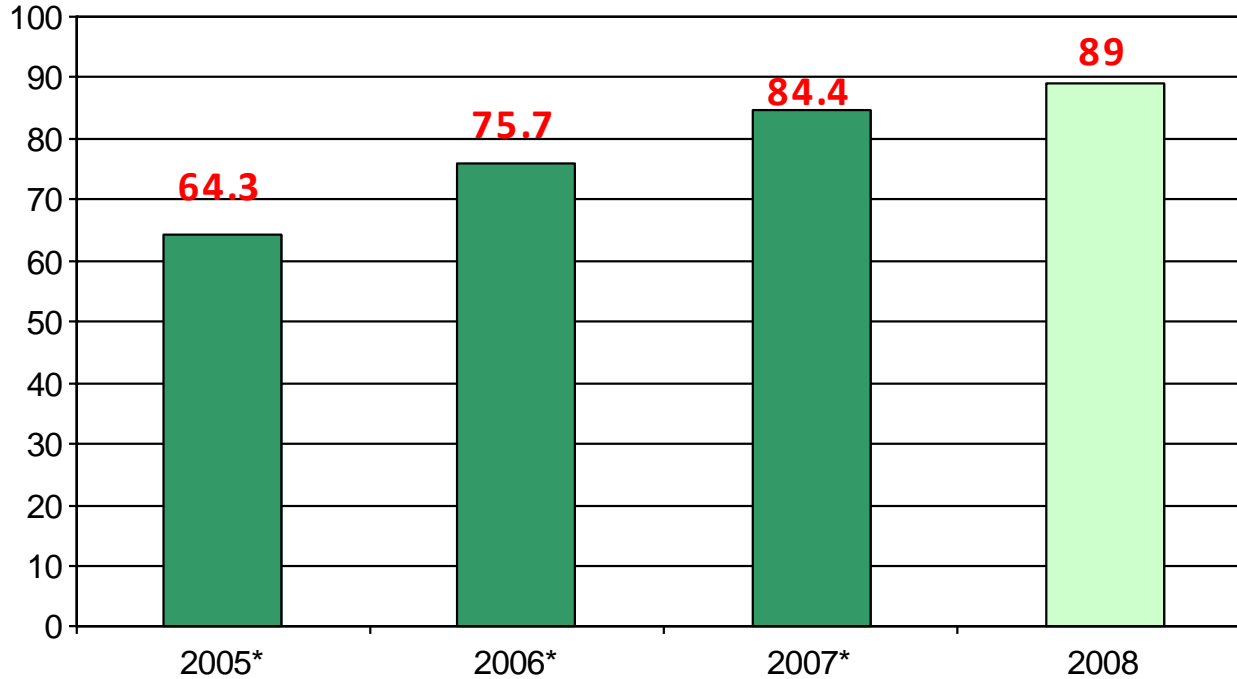

Performans Kriteri

Aşılamaya Hızlarınının DSÖ Bölgelerine Göre Dağılımı (2008)

Aşı	Türkiye	Dünya	Avrupa	Afrika	Amerika	Doğu Akdeniz	G. Doğu Asya	Batı Pasifik
BCG	96	89	94	82	96	89	89	96
DBT1	97	90	96	83	97	90	86	97
DBT3	96	82	95	72	92	82	72	95
Hep-B3	92	69	76	67	88	81	41	89
Kızamık	97	83	94	73	93	83	75	93

Tam Aşılılık Yüzdeleri, 2005-2008

2005 ve 2006 (12-23 ay): 1 doz BCG ve Kızamık, 3 doz DBT, Polio ve Hepatit B aşılarının tamamını almış ise tam aşıli kabul edilmiştir.

2007 (13-25 ay): 1 doz BCG ve KKK, 3 doz DBT, Polio, Hib ve Hepatit B aşılarının tamamını almış ise tam aşıli, kabul edilmiştir.

2008 TNSA ÖN Raporu(15-26 ay):
1 doz BCG ve Kızamık, 3 doz DBT, Polio aşılarının tamamını almış ise tam aşıli kabul edilmiştir.

Kızamık Eliminasyon Programı

AŞILI

AŞISIZ

Sorumluluk Sizin!

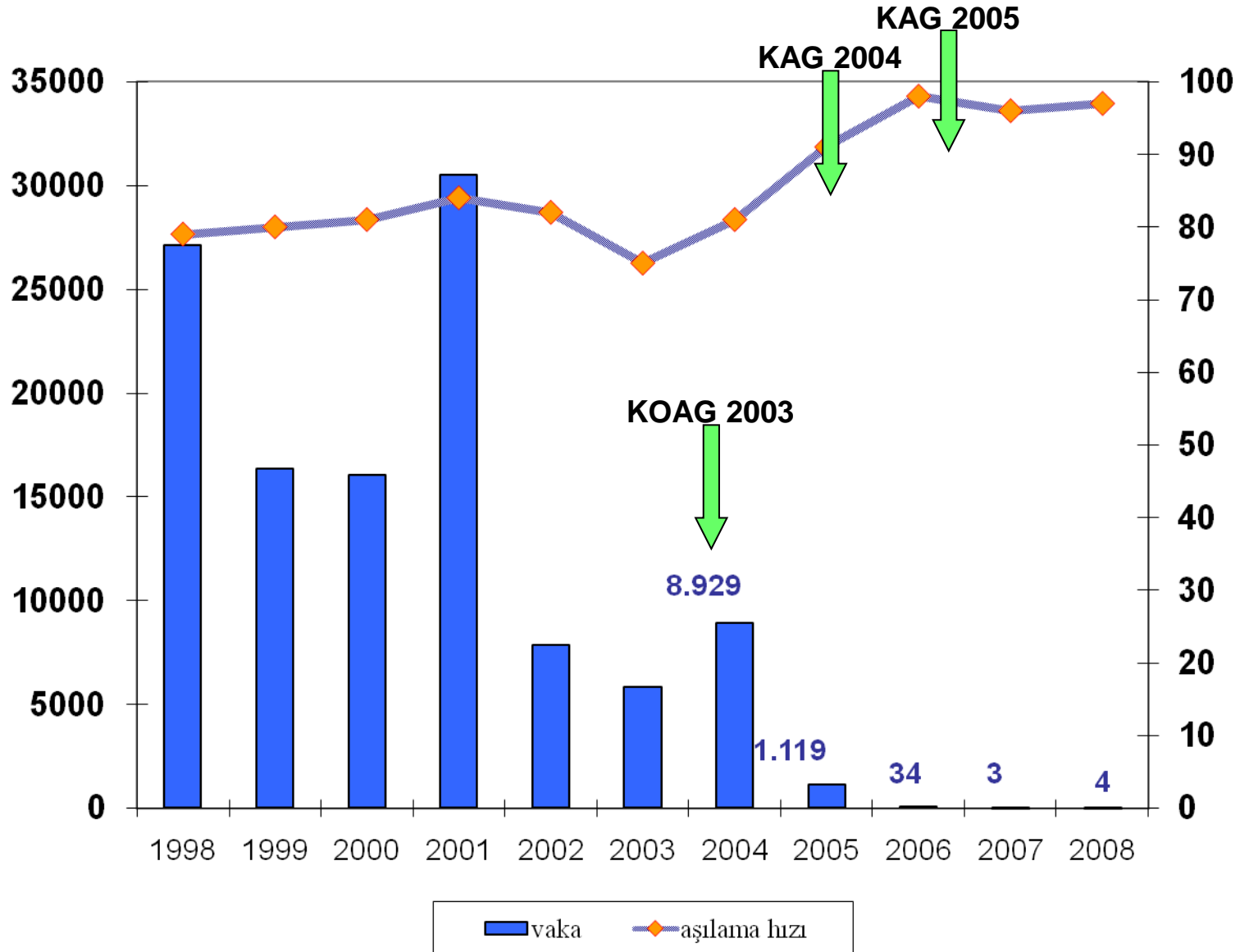
“ KIZAMIK AŞI GÜNLERİ ”

HAYDİ HEP BİRLİKTE
KIZAMIK HASTALIĞINI
YOK EDELİM

9 ay - 14 yaş arasındaki tüm çocuklar, bir kez daha kızamık aşısı ile aşılanacak.

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

Kızamık Vakalarının ve Aşılama Hızlarının Dağılımı (Türkiye, 1998-2008)

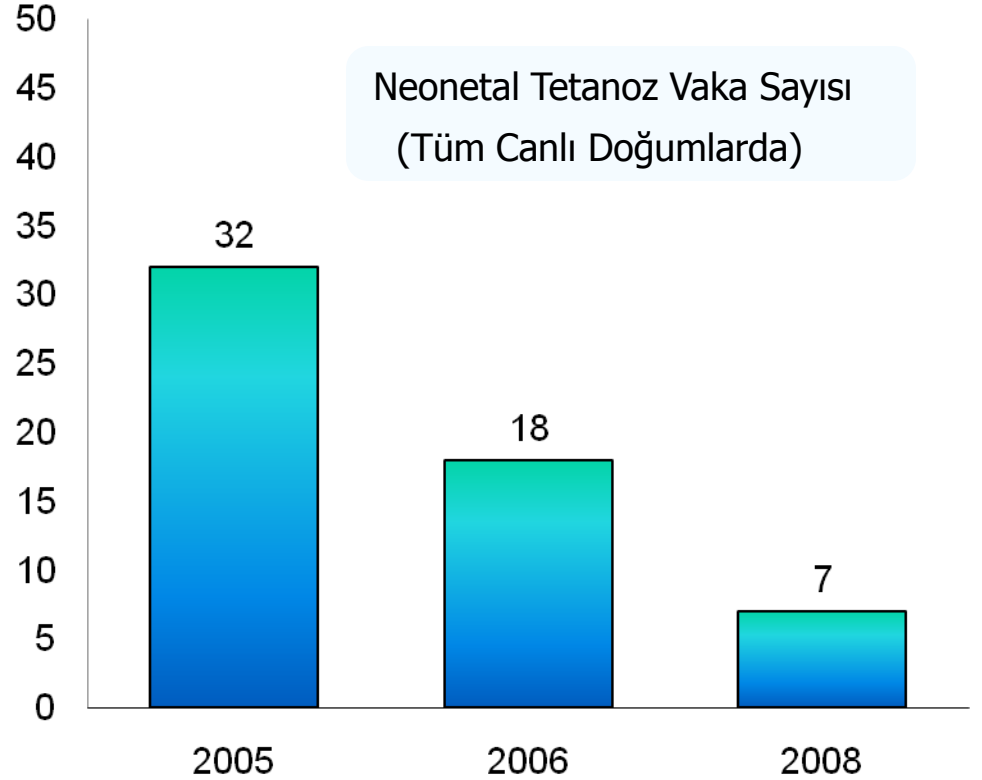

Maternal ve Neonatal Tetanoz Eliminasyon Programı

Uygulanan program neticesinde Türkiye'de neonetal tetanoz elimine edilmiştir ve bu DSÖ tarafından bir halk sağlığı başarısı olarak değerlendirilmiştir.

Şırnak'ta Şubat 2009'da DSÖ ile ortaklaşa yürütülen bir saha araştırmasıyla eliminasyon durumu değerlendirilmiş ve belgelenmiştir.

Kaynak:WHO, Weekly Epidemiological Record, No:17, 2009, 84, 141-148.
<http://www.who.int/wer>

Yeni aşıların takvime eklenmesi

- Yeni aşıların Programa eklenmesi ile ilgili Bakanlığımızın değerlendirmeleri devam etmektedir.
- Ülkemizdeki epidemiyolojik durumu ortaya çıkaran çalışmalara devam edilecek ve bu alanda çalışmalar desteklenecektir.

GENİŞLETİLMİŞ BAĞIŞIKLAMA PROGRAMI

- Sađlık hizmetlerine eriŐim ve aŐılama hizmetlerinin geldiđi seviyede geliŐmiŐ űlkelerle rekabet edebiliyoruz.
- AŐı programında KKK yer almayan az sayıda űlkeden biri iken son 4 yılda KKK dahil, dűrt yeni aŐı programa eklenmiŐtir.
- Pnűmokok aŐısını dűnya genelinde programa ekleyen 17. űlke olduk.
- Artık aŐı programı en kapsamlı olan űlkeler arasındayız.

GENİŞLETİLMİŞ BAĞIŞIKLAMA PROGRAMI

- AŞılama oranlarımız Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre Avrupa Bölgesi ortalamasının üzerindedir.
- Bölgelerarası aşılama oranlarındaki farklılıklar giderilmiştir.
- Dünyanın bir çok gelişmiş ülkesinde kızamık salgınları yaşanırken Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölgesi'nde kızamığı ilk elimine eden ülke olma yolundayız.

Ulusal Aşı Sempozyumu

Artık geleneksel hale gelen Ulusal Aşı Sempozyumunun Aşı Programımızı değerlendirme ve yenilikleri gündeme taşıma anlamında önemli katkıları olmaktadır.

Herşey Daha **Sağlıklı
Türkiye İçin...**

